

29. mars 2022

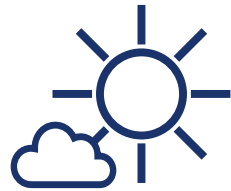

Fjármálaáætlun 2023–2027

| Stjórnarráð Íslands
| Fjármála- og efnahagsráðuneytið

Fjármálaáætlun 2023-2027

Bjartar efnahagshorfur

Mikill afkomubati

Betri og hagkvæmari þjónusta

Við leggjum áfram grunn að efnahagslegum framförum og kraftmikilli verðmætasköpun

Varnir, vernd og viðspyrna leiðarstef víðtækra aðgerða gegn áhrifum faraldursins

Alls 280 milljarða króna stuðningur ríkisfjármála

Rétt viðbrögð
skiluðu sterkri stöðu

Fjármálaáætlun 2023-2027

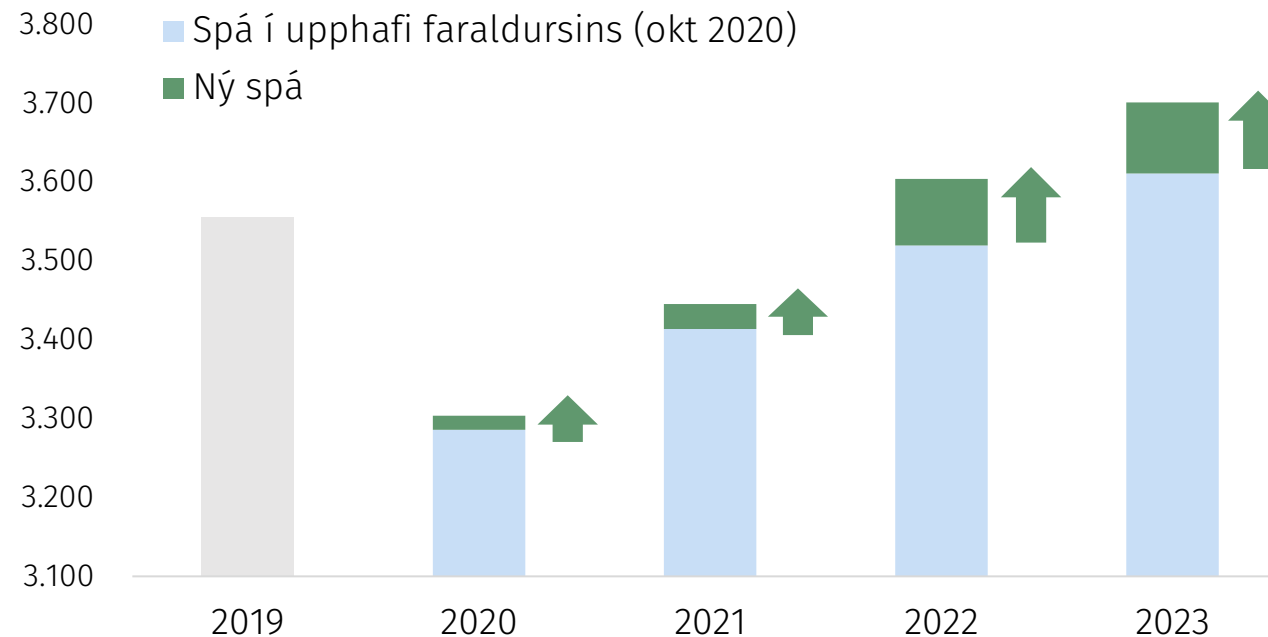
Jafnvægi í ríkisfjármálum
endurheimt og efnahagslegur
stöðugleiki tryggður

Öflugri og framsæknari
almannapjónusta

Rétt viðbrögð skiluðu árangri

Spá um árlega landsframleiðslu allt að 90 milljörðum hærrí en í upphafi faraldurs.

Verg landsframleiðsla*

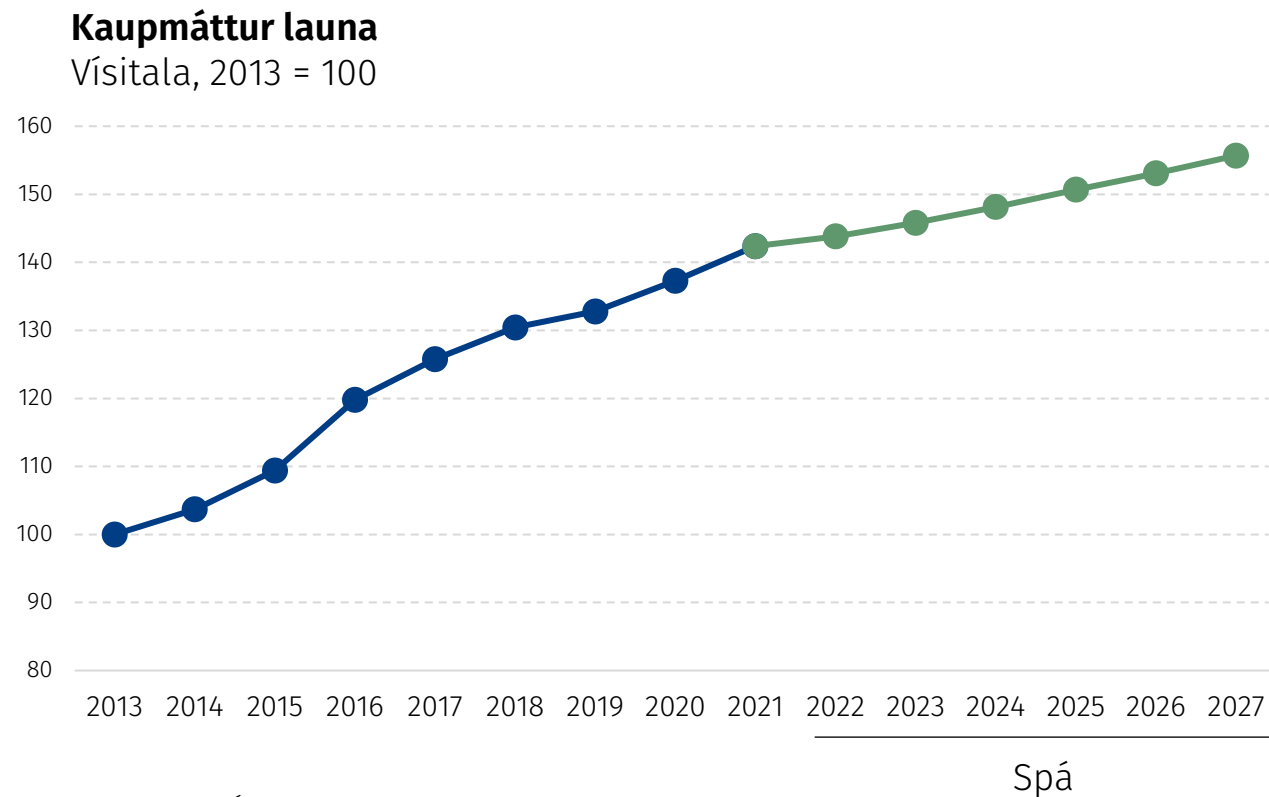
Spár hafa verið hækkaðar - Vel tókst að standa vörð um verðmætasköpun

*Milljarðar króna á verðlagi 2022. Þjóðhagsspár Hagstofu Íslands.

Kaupmáttur aldrei meiri

Gert er ráð fyrir að kaupmáttur heimilanna vaxi áfram þrátt fyrir verðbólgu.

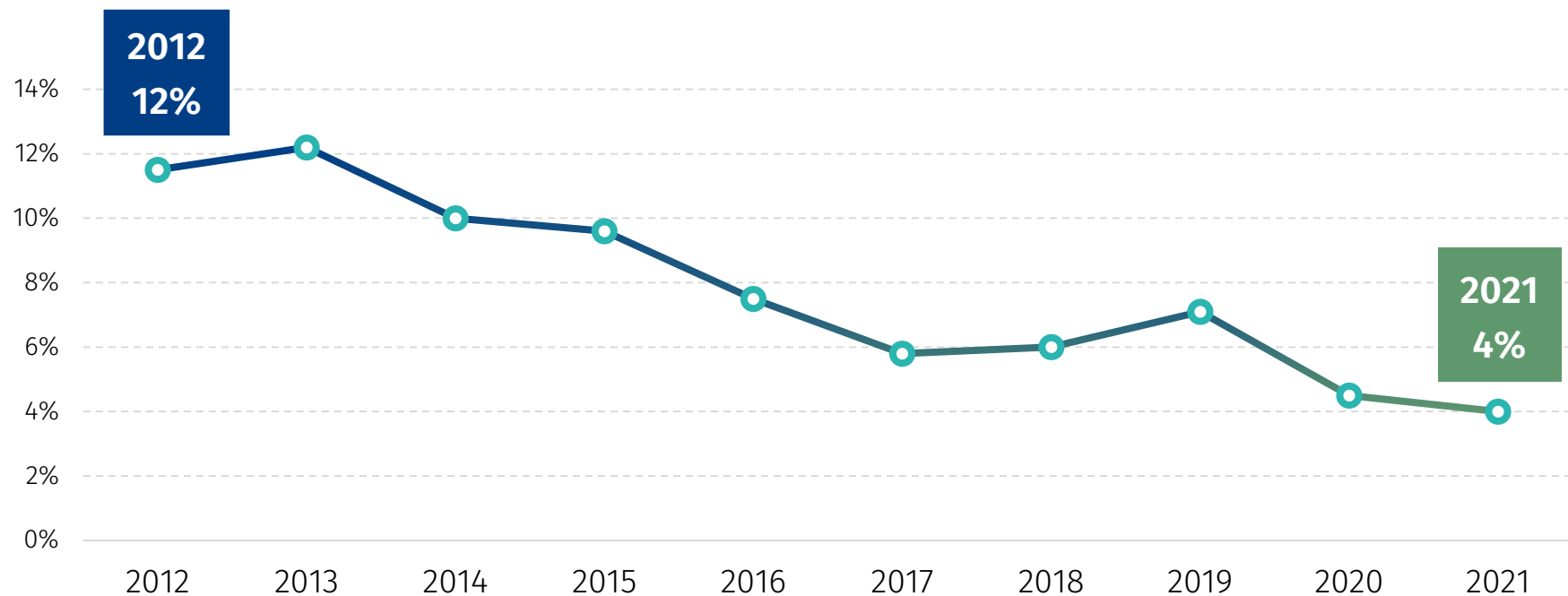

**Kaupmáttur vex
áfram þrátt fyrir
aukna verðbólgu**

Fjárhagur heimila aldrei sterkari

Aldrei hafa færri heimili átt erfitt með að ná endum saman eða verið í vanskilum.

„Átt þú mjög erfitt með að ná endum saman?“

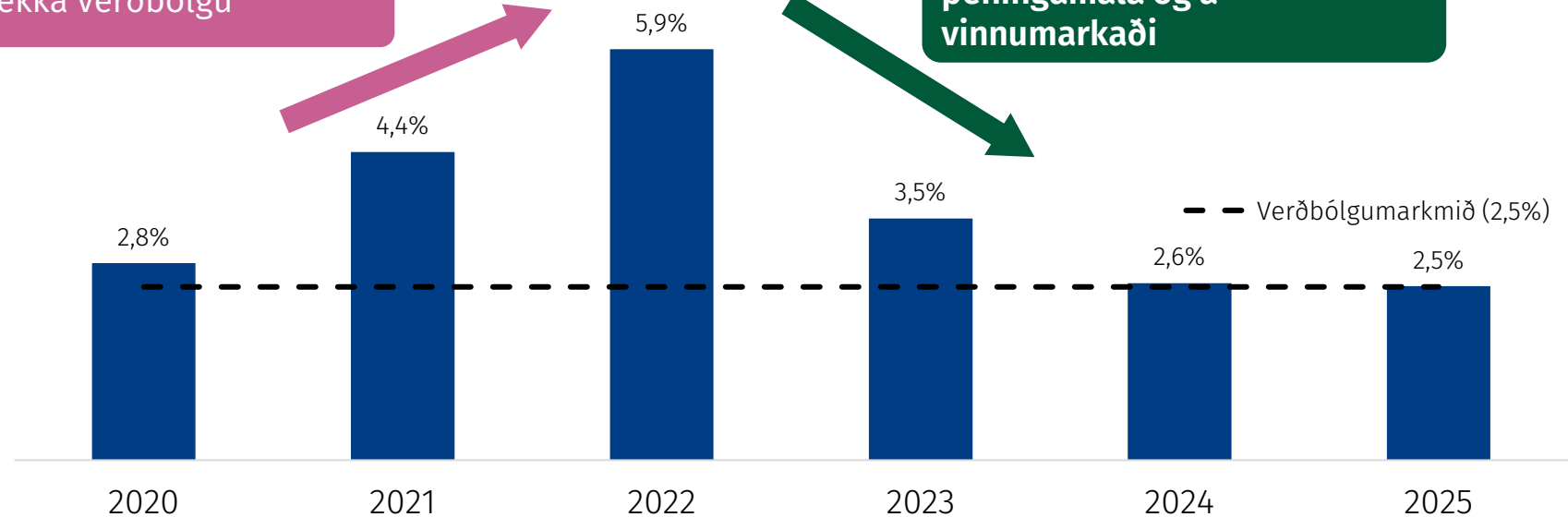

Gert ráð fyrir að verðbólga taki að lækka

Verðbólga

Verðhækkanir erlendis, hækkun húsnæðisverðs og hraður efnahagsbati hækka verðbólgu

Verðbólga lækkar aftur með ábyrgum aðgerðum á sviði opinberra fjármála, peningamála og á vinnumarkaði

Verðbólga lægri en í Evrópu

Samkvæmt samræmdri vísitölu neysluverðs, sem er samanburðarhæf við önnur Evrópulönd, er verðbólga lægri á Íslandi en í mörgum samanburðarríkjum.

4,4%

**Verðbólga
á Íslandi***

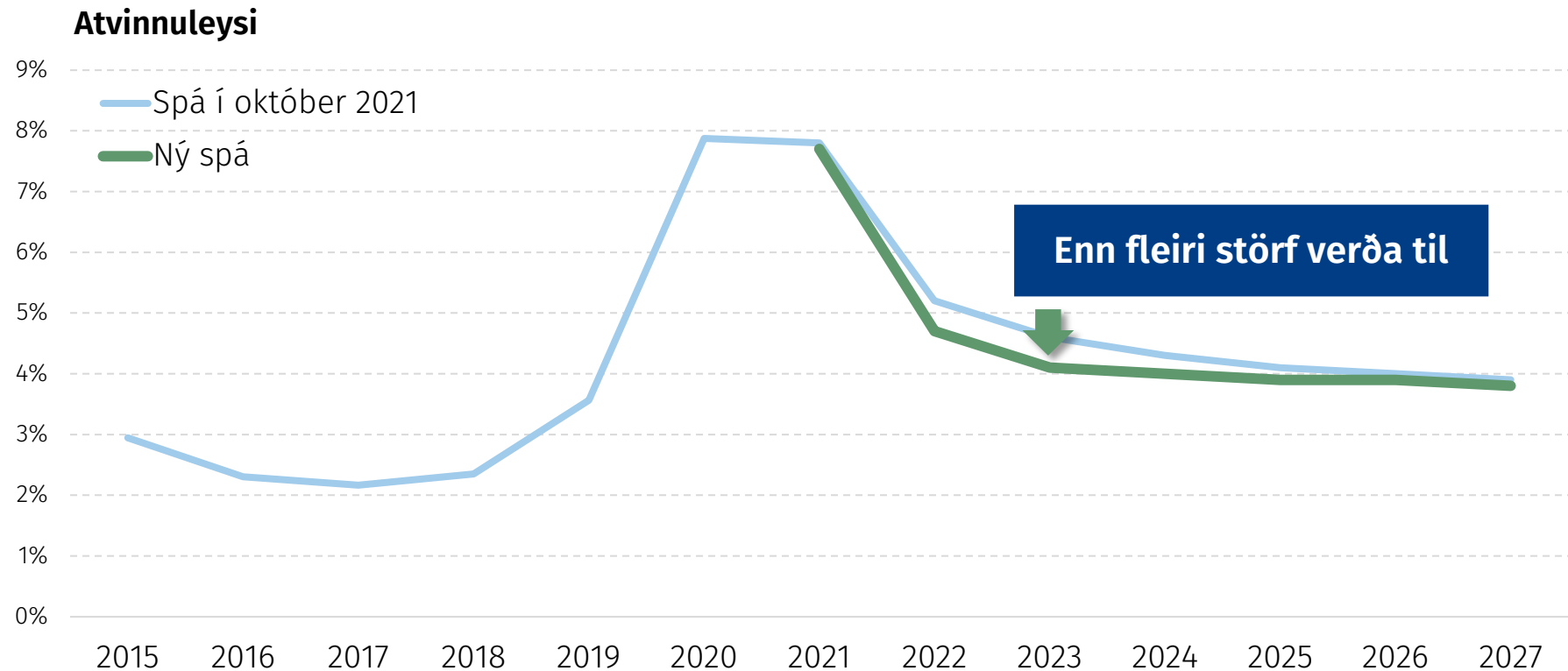
6,2%

**Verðbólga
í ESB***

*Samkvæmt samræmdri vísitölu neysluverðs. Kostnaður við búsetu í eigin húsnæði er ekki meðtalinn í vísitölunni nema að hluta.

Atvinnuleysi lækkar enn hraðar en áður var talið

Atvinnuleysi lækkar enn og verður um 4% á tímabili fjármálaáætlunar.

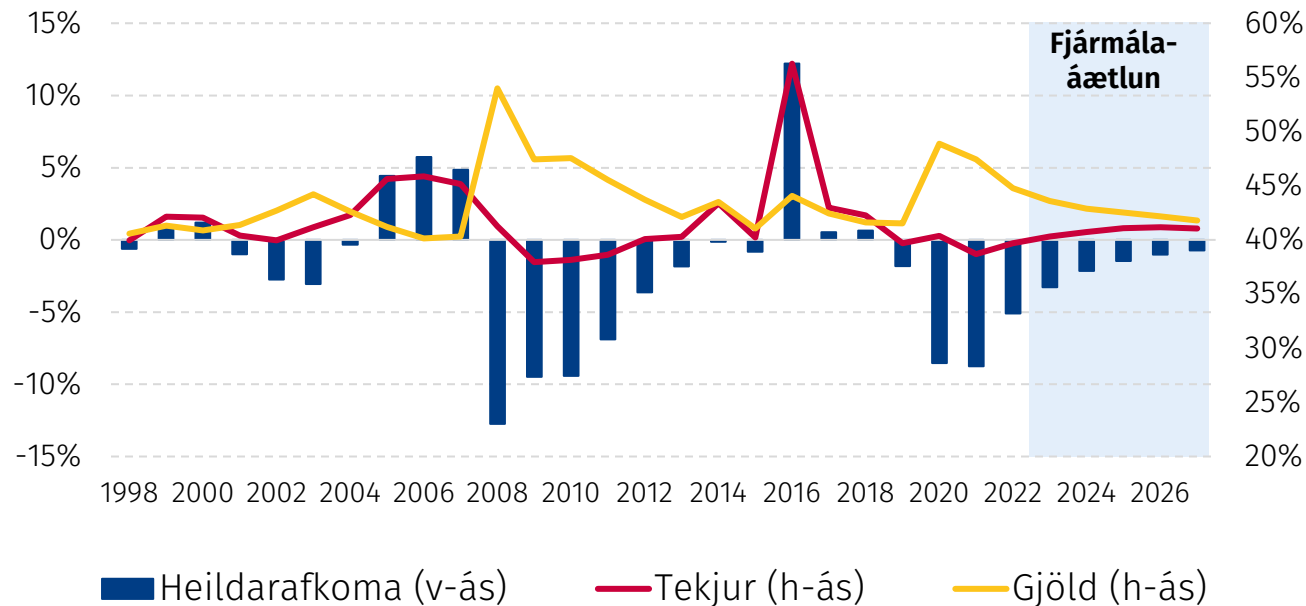

Talsverður halli en minnkar ár frá ári

Sterkari tekjur bæta afkomu hins opinbera auk þess sem gjöld vaxa hægar en undanfarið.

Tekjur, gjöld og afkoma hins opinbera
% af landsframleiðslu

183

milljarða halli 2022

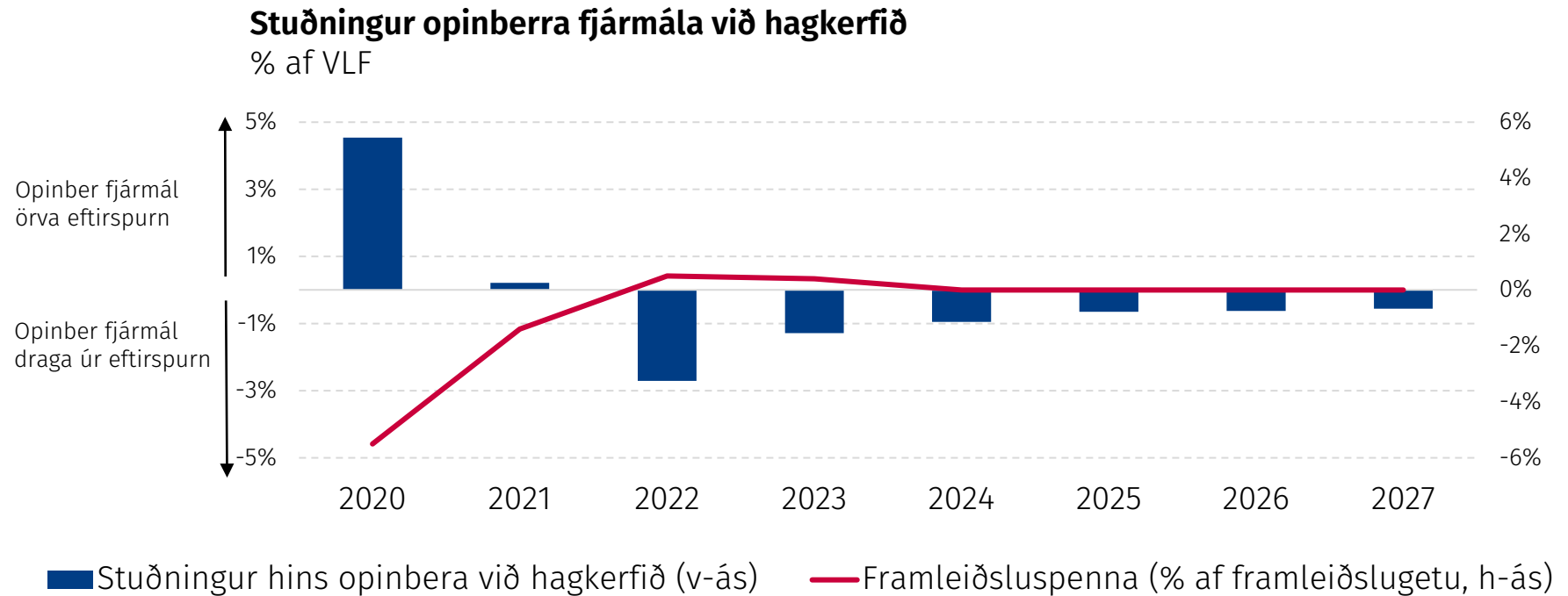
34

milljarða halli 2027

Minnkandi halli ár frá ári vinnur gegn eftirspurnarþrýstingi og stuðlar að verðstöðugleika

Dregið úr stuðningi við hagkerfið

Nú dregur úr stuðningi hins opinbera við eftirspurn, enda er framleiðslulakinn horfinn.

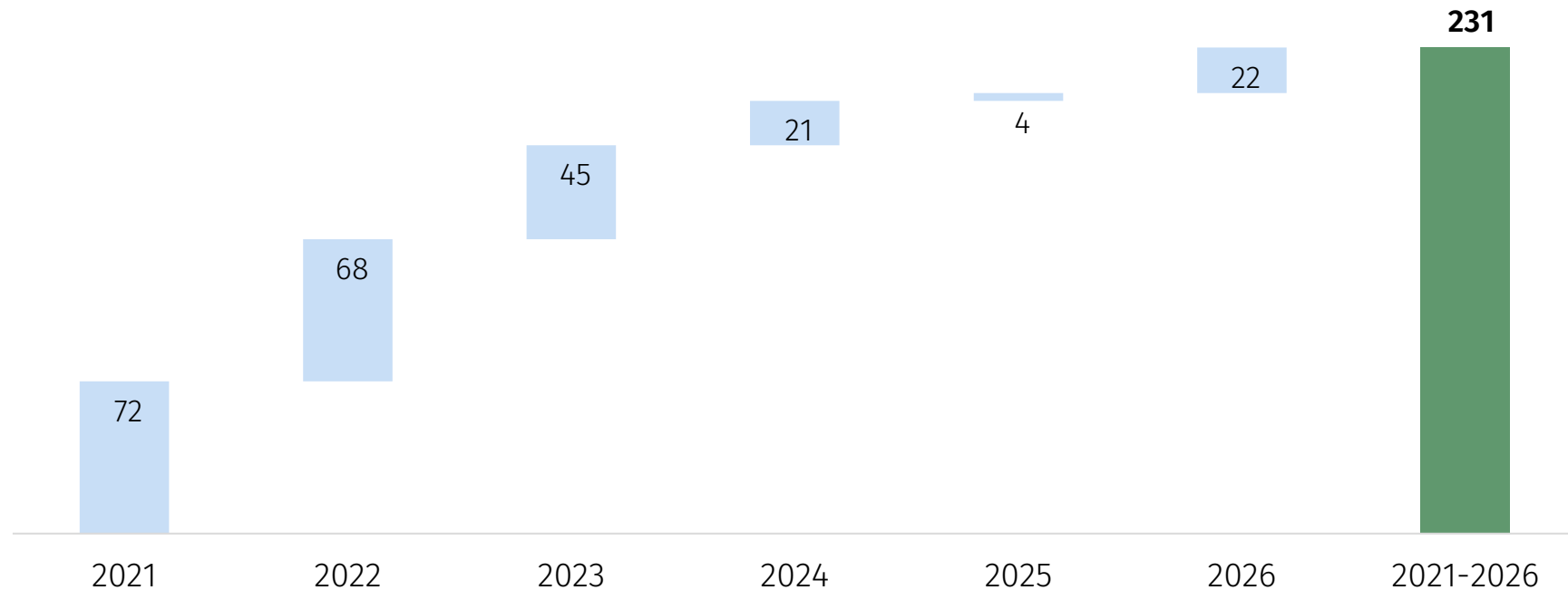

Mun minni halli en áður talið

Alls 231 milljarði króna minni halli hins opinbera 2021-26 en í síðustu fjármálaáætlun.

Afkomubati hins opinbera miðað við síðustu fjármálaáætlun

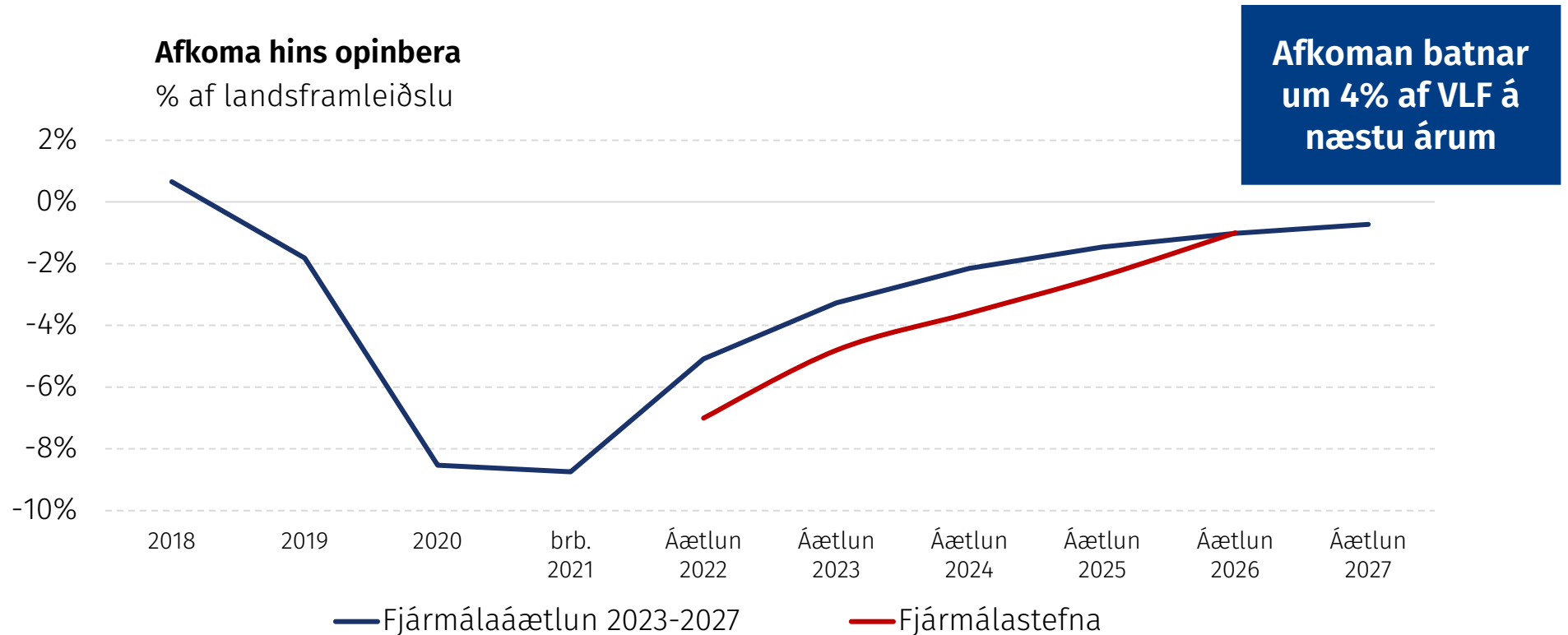
Milljarðar króna

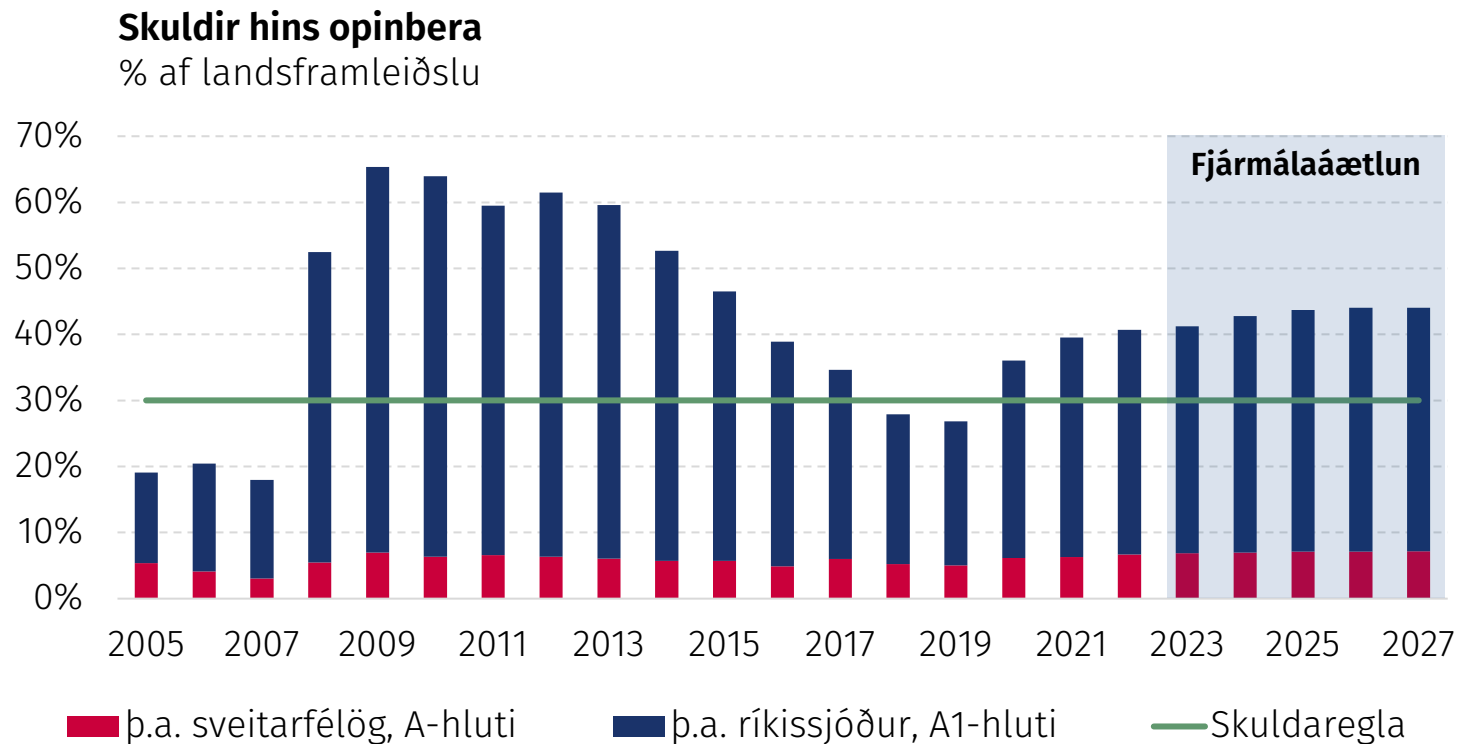
Afkoma vel innan svigrúms fjármálastefnu

Halli á afkomu hins opinbera verður innan við 1% af VLF í lok tímabilsins. Afkoman er vel fyrir innan markmið samþykkrar fjármálastefnu.

Aukning skulda verður stöðvuð

Skuldir hins opinbera samkvæmt skuldareglu stöðvast í um 44% af VLF í lok tímabilsins.

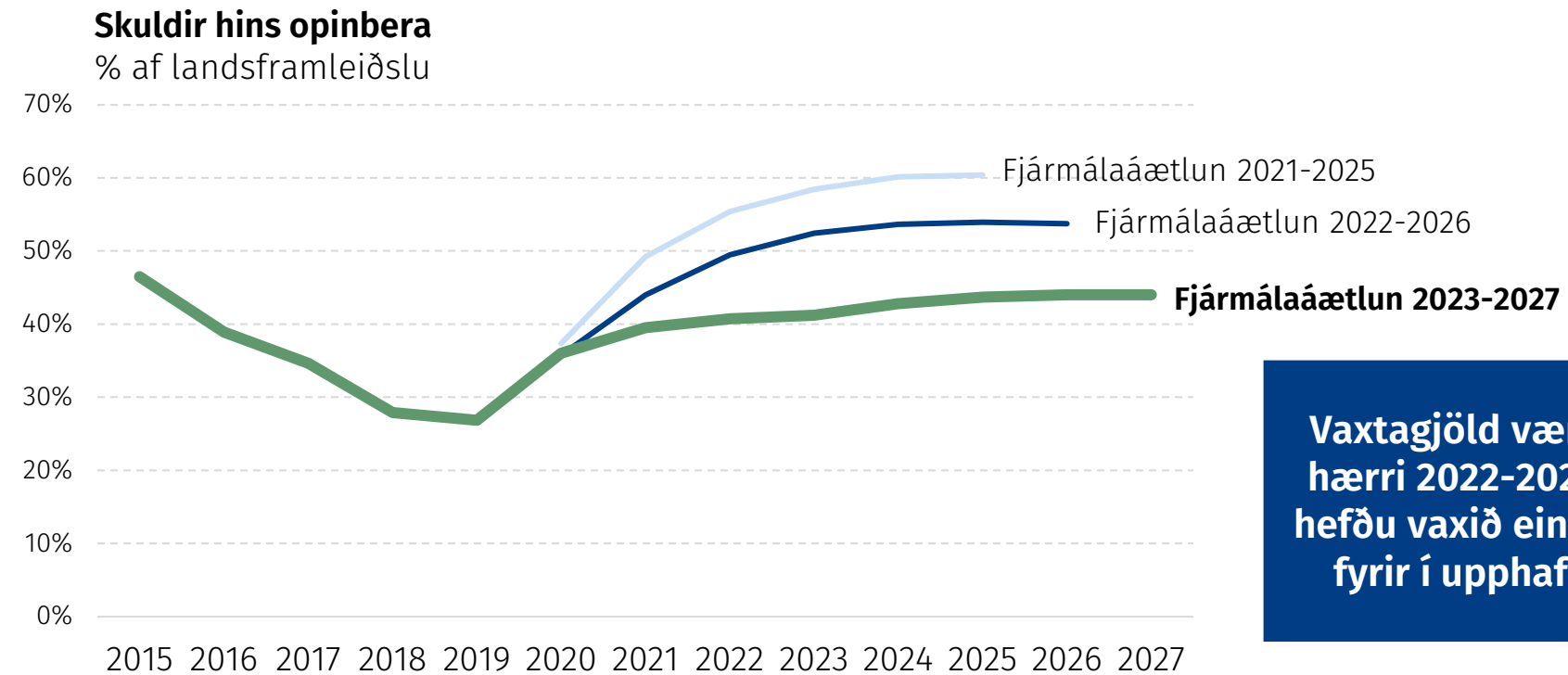

Skuldir vaxa enn til 2026, en hægar en áður

Skuldahorfur hafa stórbatnað

Minni halli og meiri hagvöxtur leiða til fjórðungi lægra skuldahlutfalls 2025 en talið var í upphafi faraldursins.

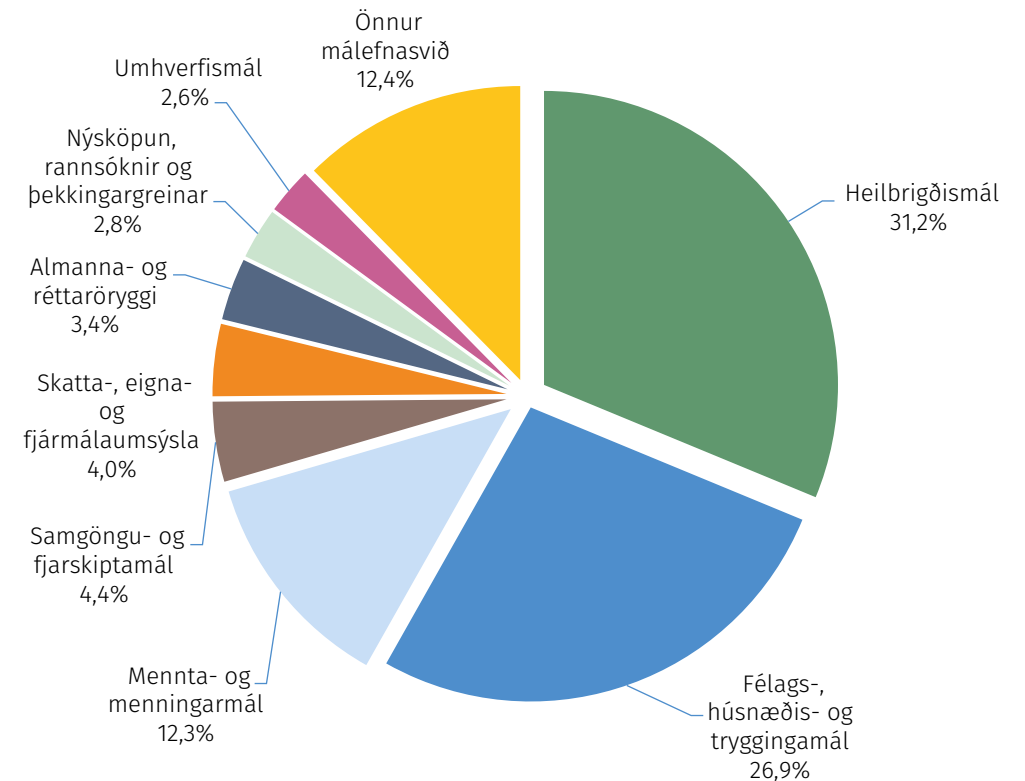
Vaxtagjöld væru 60 ma.kr. hærri 2022-2025 ef skuldir hefðu vaxið eins og útlit var fyrir í upphafi faraldurs

Markviss sókn og traustar undirstöður

Hóflegur útgjaldavöxtur - meira en helmingur útgjalda til heilbrigðis- og félagsmála

Nýtt fjármagn á árunum 2023-2027:

- **25 ma.kr.** til að viðhalda stuðningi við rannsóknir og nýsköpun
- **22 ma.kr.** aukning til verkefna tengdum byggingu nýs Landspítala, m.a. vegna tækjakaupa
- **3,2 ma.kr.** aukning til geðheilbrigðismála
- **3,0 ma.kr.** til að vinna gegn félagslegum- og heilsufarslegum langtímaáhrifum kórónuveirufaraldursins
- **2,2 ma.kr.** aukning í varnarmál, m.a. vegna netöryggis og fjölþáttaógnar
- **1,2 ma.kr.** aukning vegna aðgerða gegn kynferðisbrotum
- **900 m.kr.** aukning vegna nýrrar menntastefnu
- **600 m.kr.** aukning vegna stofnunar Tónlistarmiðstöðvar Íslands
- **260 m.kr.** vegna fjölgunar nema í lögreglunámi

Helstu fjárfestingar¹ á tíma fjármálaáætlunar

Verkefni/Lýsing	Umfang 23-27 (ma.kr.)	Umfang 23-27 (% af VLF)
Samgönguframkvæmdir	139	3,6%
Framlög til rannsókna og nýsköpunarmála ¹	135	3,5%
Bygging nýs Landspítala	90	2,3%
Samhæfingarmiðstöð viðbragðsaðila	18	0,5%
Ofanflóðasjóður	14	0,4%
Framkvæmdasjóður aldraðra	8	0,2%
Stofnframlög vegna félagslegra leiguíbúða	9	0,2%
Stafrænt Ísland - upplýsingatækni	7	0,2%
Framkvæmdasjóður ferðamannastaða	6	0,2%

¹Hluti þessara verkefna teljast ekki til fjárfestingar ríkissjóðs skv. þjóðhagsreikningum (GFS) s.s. hvað varðar framlög til rannsókna og nýsköpunarmála og fjármagnstilfærslur til sveitarfélaga vegna Ofanflóðasjóðs.

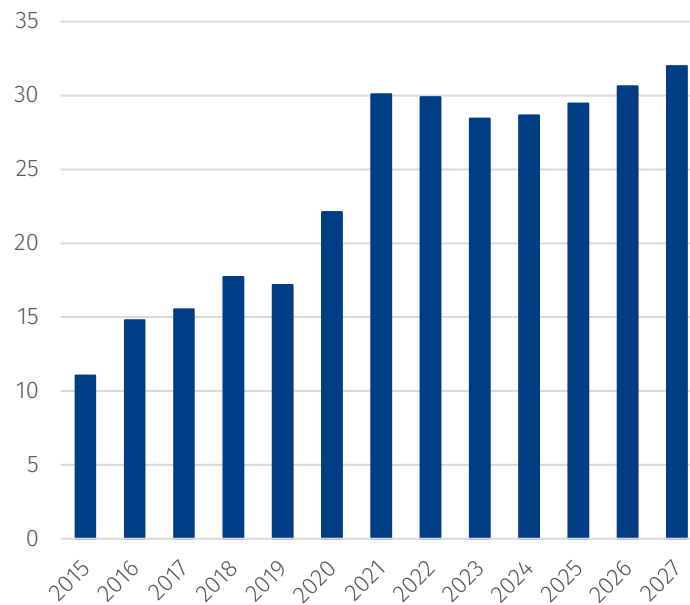

Framlög til nýsköpunar vaxa áfram

Á árinu 2027 hafa þau nærri þrefaldast frá árinu 2015

Nýsköpun, rannsóknir og þekkingargreinar

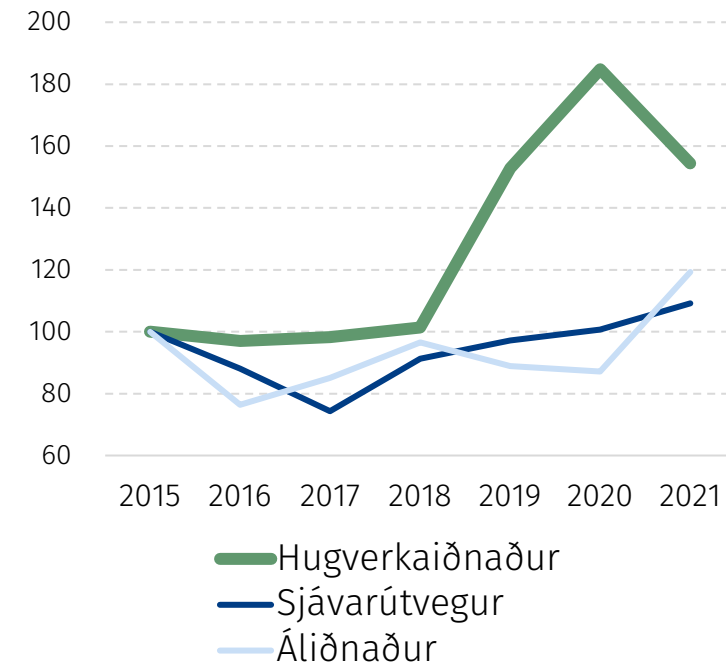
Á verðlagi 2022, ma.kr.

Heimild til hægri: Hagstofa Íslands.

Útflutningsverðmæti

2015 = 100

Útflutningur
hugverka
stórukist frá
2017

Fyrsta skref að nýju og sanngjarnara örorkukerfi

Fjölbreyttari starfstækifæri fyrir fólk með skerta starfsgetu.

430

milljóna króna varanleg
aukning framlaga frá 2023

Áhersla á
starfsendurhæfingu, að
styðja fólk til vinnu og
fjölga starfstækifærum

Ríkulega stutt við framboð húsnæðis

Meiri stöðugleiki á húsnæðismarkaði með aðkomu sveitarfélaga, aðila vinnumarkaðar og ríkissjóðs er brýnt verkefni. Starfshópur stjórnvalda er nú að móta tillögur.

1.000

íbúðir eru nú árlega
fjármagnaðar af ríkinu*

30%

allra nýrra íbúða

*Íbúðakaup og -byggingar fjármagnaðar með stofnframlögum og hlutdeildarlánunum.

Mikill stuðningur við barnafjölskyldur

48

milljarða króna útgjöld til
fjölskyldna og barna 2021

572

þúsund krónur á
hvert barn

Meiri niðurgreiðsla á
þjónustu við börn en á
hinum Norðurlöndunum

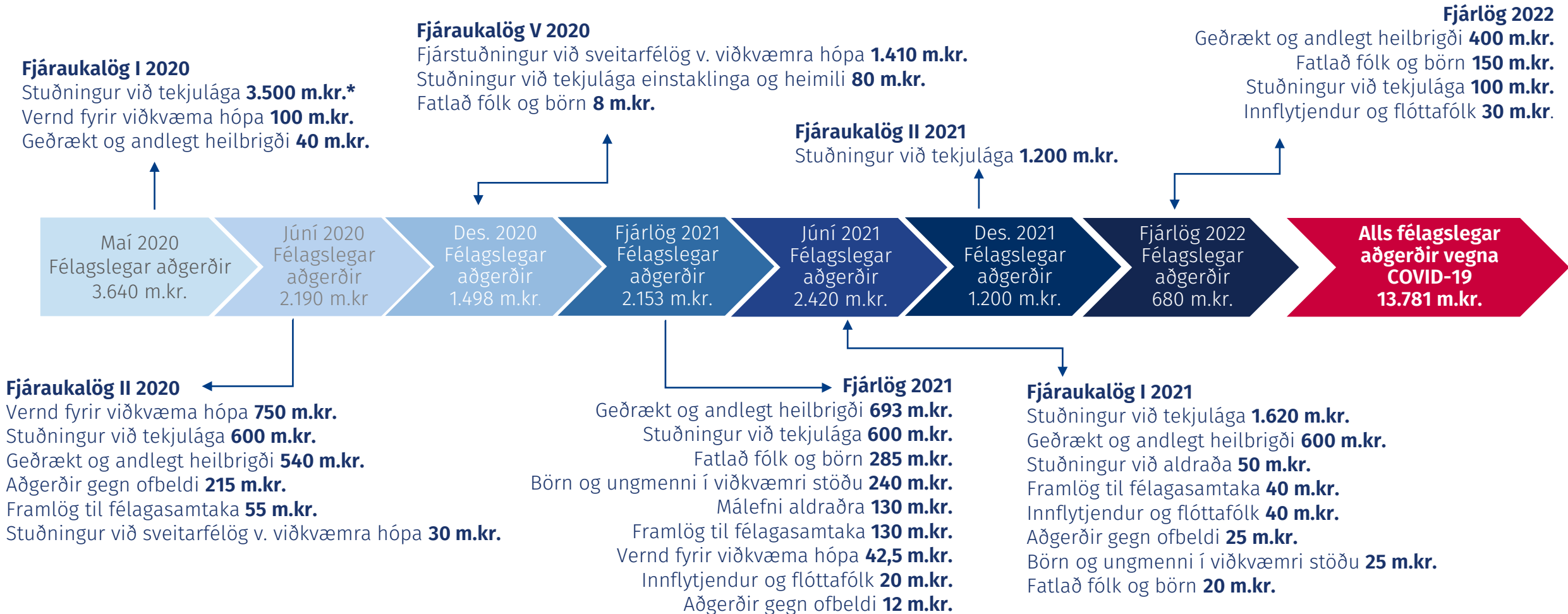
Bætur og skerðingarmörk
hafa hækkað umfram laun

Um 90% barnabóta fara til
foreldra í neðri hluta
tekjudreifingarinnar

Viðkvæmum hópum tryggð vernd í faraldrinum

Tæpum 14 ma.kr. varið í félagslegar aðgerðir

*Með talið er barnabótaauki sem allar barnafjölskyldur fengu greiddan 2020.

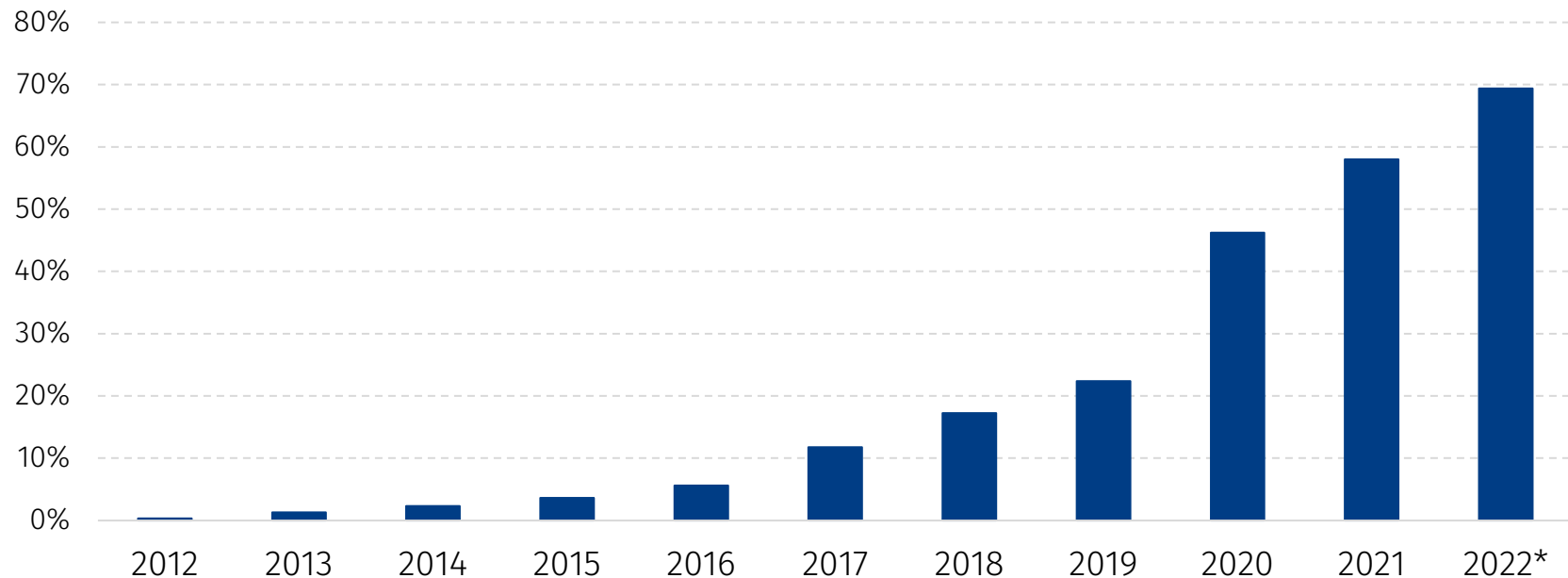

Íslandi í fremstu röð í rafbílavæðingu með öflugum skattahvötum

25 ma.kr.

Skattastyrkir vegna kaupa á vistvænum bifreiðum frá 2012

Hlutdeild nýskráðra rafmagns- og tengiltvinnbifreiða
Fólksbifreiðar

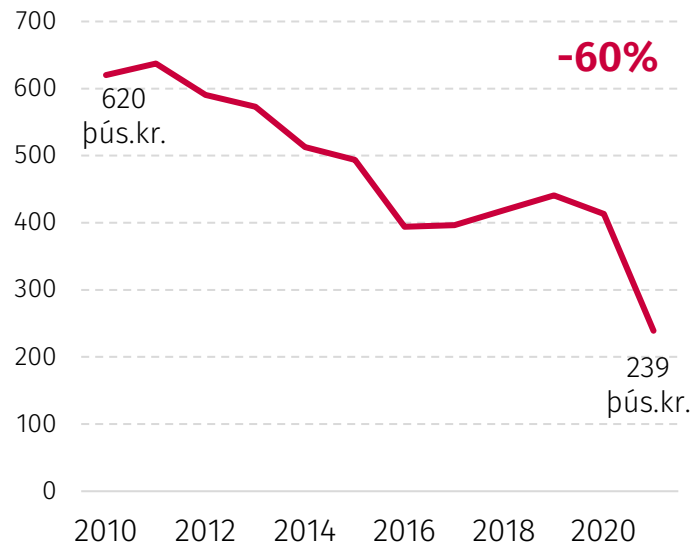
Heimild: Samgöngustofa. *Árið 2022 eru gögn fyrir janúar og febrúar.

Fjölgun vistvænna og sparneytinna bifreiða leiðir af sér minni skatttekjur

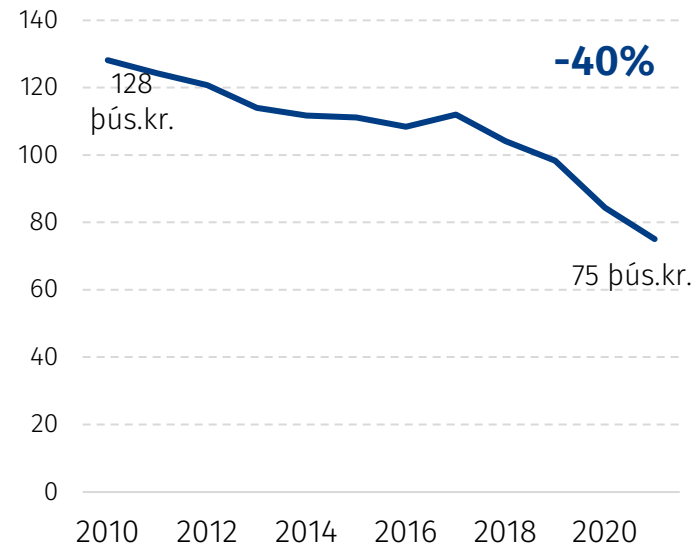
Vörugjald á hverja nýja fólksbifreið

Tekjur af vörugjaldi fólksbifreiða á hverja nýskráða fólksbifreið (þús.kr.)

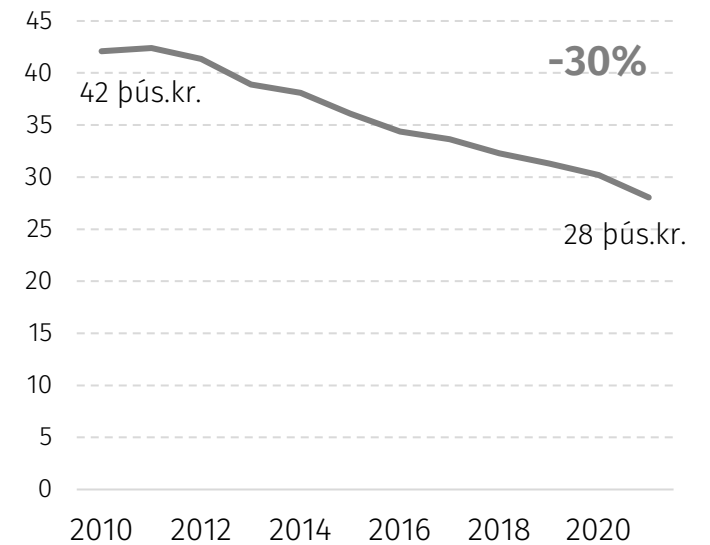
Bensín- og olíugjald á hverja bifreið í umferð

Tekjur af bensín- og olíugjaldi á hverja bifreið í umferð (þús.kr.)

Bifreiðagjald á hverja bifreið í umferð

Tekjur af bifreiðagjaldi á hverja bifreið í umferð (þús.kr.)

Heildarendurskoðun fram undan á skattlagningu ökutækja

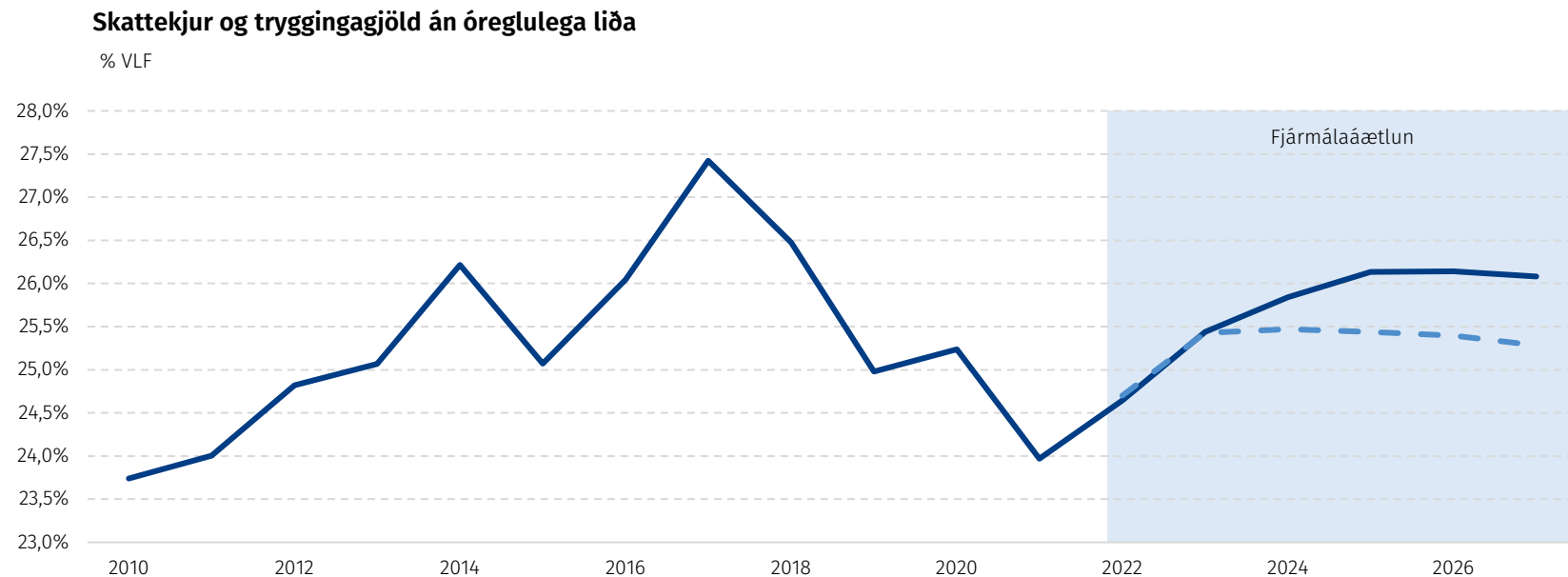
Hvatar til kaupa vistvænna ökutækja eflidir

Fleiri rafmagnsbílar með VSK-ívilnun og losunarviðmið sem ráða vörugjaldi á ökutæki hert

Skattlagning ökutækja endurspeglir notkun

Til skoðunar að skattlagning á notkun bifreiða taki mið af aflestri á kílómetrastöðu

Endurskoðun skattlagningar á ökutæki eykur tekjur um 0,8% af VLF í lok tímabils

Heimild: Hagstofa Íslands og fjármálaáætlun 2022-2027, 2021 eru bráðabirgðatölur frá Hagstofu Íslands.

Tækifæri í einfaldara ríkiskerfi

Stofnanakerfi ríkisins mæti kröfum samfélagsins um stöðugt aukna skilvirkni í þjónustu og rekstri.

- Stafræn vegferð krefst sveigjanleika í ríkisrekstri.
- Hagkvæmari rekstur næst með aukinni stærðarhagkvæmni.
- Áhersla á óstaðbundin störf kallar á nýja nálgun við skipulag stofnana.

163

ríkisstofnanir

70

„mínar síður“ hjá ríkinu

6.500

starfsmenn hjá stærstu ríkisstofnuninni

2

starfsmenn hjá minnstu ríkisstofnuninni

Stafræn þjónusta á Íslandi í fremstu röð

Einföldum líf fólks, aukum skilvirkni og minnkum kolefnisspor.

- Ísland verði í hópi 3-5 fremstu þjóða í Evrópu í stafrænni þjónustu
- Ísland.is app gefið út.
- Samræmdir vefir stofnana verði aðgengilegir á Ísland.is.
- Mínar síður Ísland.is eflar -öll helstu gögn og réttindi á einum stað.
- Rafrænar þinglýsingar í innleiðingu.
- Helstu umsóknar- og leyfisveitingarferli verði aðgengileg í sjálfsafgreiðslu.
- Aðgengi að gögnum aukið og mikilvægustu grunnkerfi ríkisins endurnýjuð.

65%

þinglýstra skjala hjá
Sýslumönnum er nú
aflýst rafrænt ári eftir
að innleiðing hófst

1,5

milljarða króna
árlegur ávinningur af
rafrænum
þinglýsingum

Velsældarvísar

Árangur samfélaga birtist ekki einungis í fjárhagslegum þáttum líkt og hagvexti

Félagslegir mælikvarðar

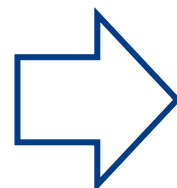
Heilbrigði, líðan, félagsleg tengsl og traust o.fl.

Efnahagslegir mælikvarðar

Atvinnuþátttaka, kaupmáttur, skuldastaða heimila, tekjur og húsnæði heimilanna, o.fl.

Umhverfislegir mælikvarðar

Loftgæði, landgræðsla, endurnýjanleg orka, endurvinnsla o.fl.

Velsældaráherslur

eru leiðarstef á öllum málefnasviðum og mynda ramma um forgangsriðun og framtíðarsýn ríkisstjórnarinnar:

- 1. Andlegt heilbrigði**
- 2. Öryggi í húsnæðismálum**
- 3. Virkni í námi og starfi**
- 4. Kolefnishlutlaus framtíð**
- 5. Gróska í nýsköpun**
- 6. Betri samskipti við almenning**

Lagt mat á áhrif nýrra ákvarðana á jafnrétti

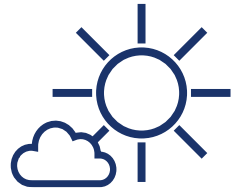
Í fyrsta skipti voru helstu ráðstafanir á tekju- og gjaldahlið fjármálaáætlunar greindar með aðferðum kynjaðrar fjárlagagerðar.

Byggt er á ýmsum kyngreindum gögnum og aðferðin gott dæmi um gagnadrifna ákvarðanatöku.

Stór hluti ráðstafananna er talinn **stuðla að jafnrétti** en fylgjast þarf með því hver áhrifin verða í raun.

Hluti ráðstafana er líklegur til að **viðhalda eða auka kynjabil** og dregin eru fram tækifæri til **mótvægis-ráðstafana**

Fjármálaáætlun 2023–2027

Bjartar efnahagshorfur

Mikill afkomubati

Betri og hagkvæmari þjónusta

Stjórnarráð Íslands
Fjármála- og efnahagsráðuneytið